

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Ügyszám: AJB-1874/2012
AJB-4620/2009
Előadó: dr. Láposy Attila

Dr. Kovács Péter
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybíróság

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíró Úr!

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA	
Ügyszám:	II/355-2/2012.
Érkezett:	2012 FEBR 24
Példány:	1
Melléklet:	6 db
Kezelőiroda:	

Tájékoztatom, hogy a végzést, amelyben az Alkotmánybíróság a II/355/2012. ügyszámon jelenleg is folyamatban lévő ügyben a 2009. október 12-én AJB-4620/2009. számú indítványom kiegészítésére kér fel, köszönettel megkaptam.

A végzésben az Alkotmánybíróság – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (2) bekezdésére, valamint az 52. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozva – indítványozóként arra hívott fel, hogy 2012. március 31-éig az indítványt egészítsem ki abban a tekintetben, hogy a támadott rendelkezés az Alaptörvény mely rendelkezéseit sérti és miért. Az indítványban a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájktörvény) 3. § (2) bekezdés második mondatának alkotmányossági felülvizsgálatát és megsemmisítését, valamint a Sztrájktörvény feltárt hiányosságaival összefüggésben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását is kértem.

Tájékoztatom Alkotmánybíró Urat, hogy említett alkotmánybírói indítványomat az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontjában biztosított jogkörömről hivatkozással a következőkben ismertettek szerint *fenntartom*. Kérem tehát az Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 24. § (2) bekezdése alapján semmisítse meg a Sztrájktörvény 3. § (2) bekezdés második mondatát, mivel az ellentétes az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésével (a jogállamiság elvével és az ebből következő jogbiztonság követelményével), valamint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében, az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésében (sztrájkhoz való jog) foglaltakkal.

Kérem továbbá azt is, hogy – az Abtv. 71. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, illetve az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdését sértő, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet áll fenn amiatt, hogy a Sztrájktörvény

- nem rendelkezik kellő egyértelműséggel – az Alaptörvény XVII. cikkében foglaltakkal összhangban – a sztrájkjog gyakorlására jogosultak köréről (alanyi kör) a sztrájk kezdeményezése és az abban való részvétel tekintetében;
- nem határozza meg a „szolidaritási sztrájk” fogalmi elemeit, gyakorolhatóságának feltételeit és korlátait, különös tekintettel a politikai sztrájk tilalmára;
- a nem tartalmazza az egyeztető eljárás lefolytatására vonatkozó alapvető garanciális szabályokat;
- nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a sztrájk megkezdése előtt a sztrájkot kezdeményezők mely időpontban és milyen módon kötelesek bejelenteni a sztrájk tényét.

Tájékoztatom Alkotmánybíró Urat, hogy okafogyottá vált indítványom azon eleme, amelyben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kértem azzal összefüggésben, hogy a Sztrájk törvény nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végző munkáltatónál zajló sztrájk esetében hogyan biztosítható a törvényben előírt „még elégséges szolgáltatás” teljesítése akkor, amikor a sztrájkot megelőzően az ellentétes érdekű felek erről nem tudnak megegyezni. A Sztrájk törvény 2010. december 31-étől hatályos módosítása folytán a normaszöveg 8. § (3) és (4) bekezdése immár tartalmazza azt, hogy az említett esetben a munkaügyi bíróság jogosult dönteni, továbbá azt is, hogy milyen eljárásban és határidőkkel kerülhet sor a még elégséges szolgáltatás mértéknek és feltételeinek meghatározására. Mindezekre figyelemmel alkotmánybírói indítványomnak ezt az elemét ezúton *visszavonom*.

Jelezni kívánom továbbá, hogy bár az Országgyűlés 2012. január 1-jei hatállyal ugyancsak módosította a Sztrájk törvény 3. § (2) bekezdését és annak második mondatát is, azonban e rendelkezéssel összefüggésben – lényegi tartalmi változás hiányában – az alkotmányossági aggályok továbbra is fennállnak. Álláspontom szerint ugyanis az állami szférában, az államigazgatási szervek vonatkozásában nem lehet Kormány és az érintett szakszervezetek megállapodásának tárgya a munkabeszüntetés gyakorolhatósága, mivel a sztrájkhoz való jog lényeges tartalmát kizárólag törvényben lehet korlátozni.

Az indítvány indokolásával kapcsolatban arra kívánok rámutatni, hogy meglátásom szerint az Alaptörvény az alapjogokkal kapcsolatos szövege nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely ellentétes a korábbi Alkotmány szövegével.

A normaszövegben előfordul részben eltérő fogalmazásmód, valamint kiegészítés vagy kihagyás, de az jelen pillanatban – mindaddig, amíg az alkotmányértelmezési monopóliummal felruházott Alkotmánybíróság ellenkező értelemben nem nyilatkozik – álláspontom szerint vélelmezendő, hogy az Alkotmány szövegéhez kapcsolódó korábbi alkotmánybírói megállapításokra valamennyi alaptörvény-értelmezőnek, így például az alapvető jogok biztosának továbbra is figyelemmel kell lennie. Az ombudsmani gyakorlatban – ideértve a vizsgálati jelentéseket és az egyes alkotmánybírói indítványokat – továbbra is hivatkozási pontot jelent tehát az egyes alkotmányos jogokat és követelményeket értelmező alkotmánybírói esetjog, így például az élethez és emberi méltósághoz való joggal, az egyenlő bánásmód követelményével, az egyes szabadságjogokkal, a jogállamiság elvével kapcsolatos alaptételeket, valamint az egyes az egyes alapjogi teszteket is.

Az Alaptörvény már hivatkozott XVII. cikk (2) bekezdése – a korábbi alkotmányszöveghez részben hasonlóan – előírja, hogy törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, vagy munkabeszüntetést tartsanak. Az új Alaptörvény hatályba lépését követően a sztrájkhoz való jog megfelelő érvényesülése, illetve a jogbiztonság követelménye szempontjából továbbra is indokoltnak és sürgetőnek tartom az 1989-es sztrájkjogi szabályozás felülvizsgálatát. Ennek keretében pedig komoly jelentőséggel bírna, ha maga az Alkotmánybíróság lenne az, aki az indítványomban jelzett törvényalkotói mulasztásokat megállapításával jelzi a törvényalkotó felé a mielőbbi felülvizsgálat elengedhetetlenségét, valamint az alkotmányosan aggályos rendelkezést megsemmisíti.

Mindezeket előrebocsátva továbbra is fenntartom a 2011. október 12-én benyújtott alkotmánybírói indítványomban kifejtett alkotmányossági érveket, szempontokat.

Budapest, 2012. február 16.

Üdvözlettel:

Prof. Dr. Szabó Máté

